

Tampella

TAMPERE.
FINLAND

HI/YH LOPS Tampereella

2021

Pirkkoliisa Uusihaaro

Historian ja yhteiskuntaopin lehtori

Tampereen lyseon lukio

TAMPEREEN KAUPUNKI

LOPS-TYÖRYHMÄT JA RYHMIEN TEHTÄVÄT:

- syyskuun alussa kaupungin yhteisessä vesossa eväitä työryhmätyöskentelyyn
- yleensä jokaisesta lukiosta yksi aineenopettaja/oppiaine tai aineryhmä
- historian ja yhteiskuntaopin ryhmässä kuusi jäsentä: 3+3

Tehtävänä kirjoittaa:

- miten laaja-alaisen osaamisen tavoitteet näkyvät konkreettisesti valtakunnallisissa opintojaksoissa (painotusvalinta)
- miten erikseen määritellyt työelämätaidot konkretisoituvat oppiaineen sisällöissä ja käytänteissä
- opinto-opastekstit, joissa on avattu myös arviointia

Laaja-alaiset historia

LUONNOSVERSIO

Hyvinvointiosaaminen

Hi3: Tarkastellaan suomalaisen yhteiskunnan modernisoitumista ja hyvinvointiyhteiskunnan rakentumista.

Vuorovaikutusosaaminen

Hi6: Tarkastellaan länsimaisten ja muiden kulttuurien kohtaamista ja vuorovaikutusta historian eri aikoina.

Monitieteinen ja luova osaaminen	Yhteiskunnallinen osaaminen
<p>Hi1: Perehdytään historiatieteen perusteisiin ja opetellaan keskeisiä perustaitoja: lähteiden tulkintaa ja tiedonetsintää. Opintojakson luonne on monitieteinen ja sillä on selkeä kosketuspinta luonnontieteisiin: väestönkasvu, ympäristö, ilmasto, tekniikan kehittyminen.</p>	<p>Hi2: Selvitetään poliittisten ideologioiden vaikutusta kansainvälisessä politiikassa, demokratian ja diktatuurin vastakkainasettelua sekä ihmisoikeuskysymyksiä. Keskeisenä teemana korostuu historiapolitiikka.</p>
<p>Hi4: Tarkastellaan eurooppalaisen ihmisen maailmankuvan muuttumista ja sen heijastumista taiteisiin ja tieteisiin. Kuvataide, musiikki, kirjallisuus, filosofia, yhteiskuntatiede, uskonto ja luonnontieteet nousevat esiin keskeisinä teemoina.</p>	<p>Hi3: Perehdytään kansalaisyhteiskunnan vaiheisiin, rakennemuutoksiin ja demokratiakehitykseen. Opintojaksossa korostuu kriiseistä selviytyminen, historiapolitiikka ja Suomi osana kansainvälistä kehitystä.</p>
	<p>Hi4: Tarkastellaan eurooppalaisen yhteiskunnallisen ajattelun, aatteiden ja ihmisoikeuksien kehitystä. Teemoja ovat mm. demokratia, valistus, poliittiset aatteet ja tasa-arvo.</p> <p>Hi5: Tarkastellaan kirkollisen ja maallisen vallan muodostumista, eurooppalaisen kulttuurin juurtumista ja Suomen aseman muutoksia. Keskeisiä teemoja ovat yhteiskunta, kulttuuri ja identiteetti.</p>

Eettisyys ja ympäristöosaaminen	Globaali- ja kulttuuriosaaminen
Hi1: Käsitellään ihmisen ja luonnon välistä suhdetta sekä yhteiskuntien kehittymistä: huomioidaan ympäristön asettamat ehdot, ympäristön muokkaaminen ja ihmisten keskinäisten hierarkioiden muuttuminen.	Hi2: Tarkastellaan maailmanpolitiikan syntyä ja kehitystä. Keskeisiä teemoja ovat imperialismi, dekolonisaatio, suurvaltapolitiikka ja muuttuva vallan tasapaino.
	Hi6: Globalisoituvan maailman myötä korostuvat maailmankansalaisen taidot: kansainvälistyvän arjen taidot ja historian tuntemisen merkitys. Keskeistä on myös hallita kulttuurintutkimuksen käsitteitä.

LUONNOSVERSIO

Laaja-alaiset yhteiskuntaoppi

Hyvinvointiosaaminen

Yhteiskuntaoppi kehittää opiskelijan hyvinvointiosaamista vahvistamalla oman elämän ja taloudenhallinnan taitoja sekä syventämällä oikeudellista ymmärrystä.

YH1-opintojaksolla käsitellään erilaisia hyvinvointivaltiomalleja ja tutustutaan poliittiseen päätöksentekoon.

YH2-opintojaksolla käsitellään oman talouden hallintaan liittyviä teemoja.

YH3-opintojaksolla käsitellään eurooppalaista identiteettiä ja globaalin kansalaisuuden merkitystä.

YH4-opintojaksolla perehdytään yhteiskunnan pelisääntöihin ja kansalaisen perusoikeuksiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Kaikkien opintojaksojen opetuksessa painotetaan monipuolisia tiedontuottamis- ja julkaisemistapoja sekä harjoitellaan asiaperusteista argumentointia. Opintojaksoilla käytetään sosiaalisia taitoja ja yhteistyökykyä harjoitettavia työmuotoja. Sananvapauden merkitys korostuu kaikilla opintojaksoilla, esim. nykypäivän erilaisia poliittisia järjestelmiä vertailemalla (YH1).

LUONNOSVERSIO

Monitieteinen ja luova osaaminen

Yhteiskuntaoppi kehittää opiskelijan monilukutaitoa digiajassa vahvistamalla hänen kykyään valita, tulkita kriittisesti ja soveltaa tutkimuspohjaista tietoa. Vastuullinen kansalainen kykenee osallistumaan ja tulkitsemaan yhteiskunnallista keskustelua. Eri opintojaksoissa harjoitellaan eri tieteenaloille tyypillisiä tekstitaitoja, esimerkiksi taloustieteellinen (YH2) ja oikeustieteellinen (YH4) kieli ja käsitteistö. Tilastojen lukutaitoa harjoitellaan kaikissa yhteiskuntaopin opintojaksoissa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallisen osaamisen ydinoppiaineena yhteiskuntaoppi edistää opiskelijan edellytyksiä kriittiseen ajankohtaisten ilmiöiden tutkimiseen ja arviointiin. Oppiaine syventää opiskelijan monipuolista yhteiskunnallista osaamista vahvistamalla demokratiataitoja. Se kannustaa osallistumaan yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttamaan turvallisen, oikeudenmukaisen ja kestävän tulevaisuuden edistämiseen Suomen ja EU:n kansalaisena sekä globaalisti. Oppiaine vahvistaa oma-aloitteisuutta, yrittäjämäistä asennetta sekä jatko-opinto- ja työelämävalmiuksia. Läpileikkaava teema oppiaineessa.

LUONNOSVERSIO

Eettisyys ja ympäristöosaaminen	Globaali- ja kulttuuriosaaminen
Keskeisinä sisältöinä korostuvat talouskasvun ja ympäristön reunaehtojen yhteensovittaminen, poliittisten päätösten yhteys kestävän yhteiskunnan rakentamiseen, kiertotalous ja globaali kestävä kuluttajuus. (YH2 ja YH3) .	Yhteiskuntaoppi tarkastelee keskinäisiä riippuvuuksia ihmisoikeuksien, demokratian, politiikan, turvallisuuden ja talouden näkökulmista. Opintojaksoilla YH1, YH2 ja YH3 perehdytään myös globalisaation hyötyihin ja haittoihin.

LUONNOSVERSIO

Työelämätaidot historia

Historia oppiaineena antaa hyvät valmiudet tulevaisuuden työelämään. Historia on muutoksen tiede, joka auttaa hahmottamaan kehityslinjoja ja ennakoimaan tulevaa. Siksi **resilienssi eli muutosjoustavuus** nousee esiin jokaisessa opintojaksossa.

Opintojaksot 1, 2 ja 6 käsittelevät ihmisen sopeutumista erilaisiin ympäristöihin, kansainvälistä vuorovaikutusta ja ristiriitojen käsittelyä. **Kyky toimia erilaisissa ympäristöissä ja kulttuureissa** välittyy sisältöjen lisäksi erilaisten historian tulkintaan liittyvien tehtävien kautta.

Tunneälykyys ja empatia nousevat esiin erilaisissa historian lähteissä ja oppimateriaaleissa. Esimerkiksi opintojaksossa 2 ja 3 käsitellään ihmisoikeuskysymyksiä, sosiaalista eriarvoisuutta ja konflikteja, joissa erilaiset näkökulmat ja moniperspektiivisyys korostuvat.

Kriittinen ajattelu, luovuus ja ongelmanratkaisutaidot tulevat esille historian erilaisissa työtavoissa, kun käsitellään erityyppisiä lähteitä. Jokaisessa opintojaksossa harjoitellaan lähdekritiikkiä ja käsitellään historiapoliittisia kiistoja.

Vuorovaikutus ja yhteistyökyky sekä itseohjautuvuus vahvistavat eri näkökulmien ymmärtämistä ja hyväksymistä. Tämä korostuu erityisesti opintojaksoilla 2, 3 ja 6. Toisaalta nämä taidot nousevat esille yhteistoiminnallisissa työtavoissa ja oman työskentelyn suunnittelussa kaikissa opintojaksoissa.

Työelämätaidot yhteiskuntaoppi

Yhteiskuntaoppi kehittää opiskelijan **työelämätaitoja ja yrittäjyysosaamista**. Taloustiedon opintojakson yhtenä tavoitteena on ymmärtää työnteon ja yrittäjyyden merkitys yhteiskunnassa. **Vuorovaikutusosaaminen, ongelmanratkaisutaidot ja kriittinen ajattelu** tulevat esille kaikissa yhteiskuntaopin opintojaksoissa, joissa harjoitellaan argumentoinnin taitoja ja tarkastellaan yhteistyölle rakentuvaa päätöksentekoa. Opintojaksoissa kannustetaan **luovaan osaamiseen, yhteistyöhön ja itseohjautuvuuteen**. Yhteiskuntaopissa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan työelämä- ja korkeakouluyhteistyötä.

Työelämään valmentautumisessa korostuvat erilaiset laaja-alaisen osaamisen alueet. **Muutosjoustavuus** tulee esille opintojaksoissa YH2 ja YH3, joissa tarkastellaan yhteiskunnan toimintakykyä sekä ominaisuuksia, jotka edesauttavat kriisinsietokykyä ja kriiseistä selviytymistä. **Kyky toimia erilaisissa ympäristöissä ja kulttuureissa** tulee esille opintojaksoissa YH1 ja YH4, joissa opiskelija tuntee oikeutensa ja vaikutusmahdollisuutensa yhteiskunnan eri tasoilla. **Tunneälykyys ja empatia** tulee esille opintojaksoissa YH1 ja YH3, joilla käsitellään erilaisissa yhteiskunnallisissa asemissa olevia ihmisiä ja heidän lähtökohtiaan.

Opinto-opasteksti: arviointi

- Esimerkinomainen, mutta jokaisessa opintojaksossa erityinen arvioinnin kohde:

Opiskelija voi saada tietoa edistymisestään opintojakson aikana esimerkiksi itse- ja vertaisarvioinnin kautta.

Arviointi voidaan toteuttaa esimerkiksi aineistopohjaisena esseekokeena, ryhmämuotoisena kokeena tai erilaisina tehtävinä. Erityisenä arvioinnin kohteena on erilaisten aineistojen tulkinta- ja tiedonhankintataidot. (Hi1)

Integroivat opintojaksot

Ge1 + Hi1: Ihmiskunnan ja ympäristön muutokset; tilastojen ja karttojen tulkinta. Korkeakouluyhteistyö: kestävä kehitys.

Ue1 + Hi2: Uskonto ja politiikka, ääri-ilmiöt, kansanvainot, Lähi-idän problematiikka (korkeakouluyhteistyö)

Yh1 + Fi1: Johdonmukainen argumentaatio, pätevä päättely sovellettuna ajankohtaisiin teemoihin. Korkeakouluyhteistyö: kriittinen media-analyysiluento ja mahdollisesti työpaja

Yh2 + Mab6: Verotus, korko, indeksi, valuutat. Korkeakouluyhteistyö: kansantaloustieteen näkökulma. Työelämäyhteistyö: pankkivierailu: laina ja korko

Yh1+ Äi5+Fi1: medialukutaito, vaikuttamisen keinot, aktiivinen kansalaisuus, lähdekritiikki, tiedon hankinta ja hallinta

Kaikki opintojaksot arvioidaan erikseen. Yhteinen tuotos mahdollinen.

Temaattiset opintojaksot

- Hi+Ena: American history, Highlights of the US History
- Hi+Ue+Fi: Sukupuoli ja seksuaalisuus ennen ja nyt
- Hi+Äi: Historiaa elokuvissa ja kirjallisuudessa
- Yh+Ge: Yhteiskuntamaantiede
- Tulevaisuuden tutkimus

- Hi+Yh+Ue+Fi+Ps: Ihmisoikeus

LUONNOSVERSIO

